

ID: 1003

Vydání věci podle zákona č. 87/1991 Sb.

Při vydání věci podle zákona č. 87/1991 Sb. není rozhodné zjištění, zda jako další oprávněné osoby nepřicházejí v úvahu osoby uvedené v dřívějším nebo stejném pořadí (§ 3 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb.), ale zjištění, zda takové osoby nepodaly povinné osobě výzvu k vydání věci (§ 5 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb.), případně že tuto výzvu nepodaly před uplynutím lhůty uvedené v ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 87/1991 Sb.

Při vydání věci podle zákona č. 87/1991 Sb. není rozhodné zjištění, zda jako další oprávněné osoby nepřicházejí v úvahu osoby uvedené v dřívějším nebo stejném pořadí (§ 3 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb.), ale zjištění, zda takové osoby nepodaly povinné osobě výzvu k vydání věci (§ 5 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb.), případně že tuto výzvu nepodaly před uplynutím lhůty uvedené v ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 87/1991 Sb.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23.1.2001, sp.zn. 28 Cdo 2456/99, v souvislosti s rozhodnutím, uveřejněným pod č. 28/1966 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, vydávaných Nejvyšším soudem)

Nejvyšší soud rozhodl ve věci o uzavření dohody o vydání nemovitostí, tak, že zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze 7.5.1999, sp.zn. 13 Co 427/98 i rozsudek Obvodního soudu pro Prahu I z 31.3.1998, čj. 12 C 155/95-41 a věc vrátil Obvodnímu soudu pro Prahu I k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobce se domáhal žalobou, podanou u soudu 30.6.1995, aby žalované Městské části P. bylo uloženo uzavřít s ním dohodu o vydání domu čp. 600 v P.-N. s pozemky parc. č. 2103 (o výměře 403 m²) a parc. č. 2104 (o výměře 107 m²). V žalobě bylo uvedeno, že původním vlastníkem těchto nemovitostí byla N. H. (která zemřela 2.3.1992), jejímž vnukem a závětním dědicem je žalobce. Tento nemovitý majetek byl v důsledku rasové persekuce zabaven v roce 1942 v době německé okupace pro bývalou Německou říši. V roce 1961 pak bylo podle výměru finančního odboru bývalého Obvodního národního výboru v P. ze 14.10.1961, čj. Fin/3-159/91, vloženo v pozemkových knihách vlastnické právo pro Čs. stát - Obvodní podnik bytového hospodářství v P. Podle názoru žalobce jsou uvedené nemovitosti nyní v držení Městské části P. Nárok na vydání nemovitostí byl žalobcem uplatněn písemně, ale bezvýsledně.

Žalovaná Městská část P. navrhla zamítnutí žaloby s tím, že žalobce nedoložil listinnými doklady, že je oprávněnou osobou ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 a 4 zákona č. 87/1991 Sb. ve znění zákona č. 116/1994 Sb. Žalovaná byla i toho názoru, že není povinnou osobou v této právní věci, protože v době nabytí účinnosti zákona č. 87/1991 Sb. nedržela nemovitosti uváděná v žalobě žalobce; tyto nemovitosti držel Bytový podnik P.

Soud prvního stupně vyslechl v řízení žalobce jako účastníka řízení a konstatoval obsah listinných dokladů, předložených účastníky řízení. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu I ze 17.9.1996, čj. 12 C 155/95-12, byla žaloba žalobce zamítnuta a bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

K odvolání žalobce byl uvedený rozsudek soudu prvního stupně zrušen usnesením Městského soudu v Praze z 20.12.1996, sp.zn. 22 Co 619/96, a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Odvolací soud vytýkal soudu prvního stupně, že pro své právní závěry neučinil dostatečná skutková zjištění, a to pokud šlo o to, zda žalobce je oprávněnou osobou podle ustanovení § 3 odst. 2 a 4 zákona č. 87/1991 Sb. (ve znění zákona č. 116/1994 Sb.), ani o tom, zda tu došlo k přechodu vlastnictví k nemovitým věcem ze státu na obec podle ustanovení zákona č. 172/1991 Sb. a zda tento majetek byl obcí - městem P. svěřen Městské části P. Odvolací soud dospěl však k závěru, že výzva k vydání žalobcem uváděných nemovitostí byla učiněna řádně a včas, když tato výzva byla podána v zákonem stanovené lhůtě u Bytového podniku P., který byl zapsán ohledně těchto nemovitostí i v katastru nemovitostí.

V dalším průběhu řízení si soud prvního stupně vyžádal spisy od Archivu m. P. o správě domu čp. 600 v P. a provedl důkaz potvrzením F. ž. o. v České republice z 2.7.1997. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu I z 31.3.1998, čj. 12 C 155/95-41, bylo žalované Městské části P. uloženo uzavřít se žalobcem dohodu o vydání jedné ideální osminy domu čp. 600 v P. - N. a jedné ideální osminy pozemku parc. č. 2103 (o výměře 403 m²) v P. - N. (se všemi součástmi a příslušenstvím). Byl však zamítnut žalobní návrh, domáhající se uložení povinnosti žalované uzavřít se žalobcem dohodu o vydání i dalších ideálních sedmi osmin uvedených nemovitostí. Bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované městské části bylo uloženo zaplatit soudní poplatek 1.000,- Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku.

V odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně bylo uvedeno, že žaloba byla shledána částečně důvodnou. Soud prvního stupně vycházel z toho, že původní majitelka nemovitostí, uváděných žalobcem, N. H. (která zemřela 2.3.1992) zanechala závěť, podle níž učinila žalobce dědicem jen jedné osminy svého majetku. Žalobce by se mohl, podle názoru soudu prvního stupně, domáhat vydání celé věci pouze v případě, že by ostatní dědici byli oprávněnými osobami a neuplatnili by nárok na vydání věci ve lhůtě předpokládané zákonem; ostatní dědici však nejsou státními občany České republiky. Proto bylo žalobě žalobce vyhověno jen co do jedné ideální osminy v žalobě uváděných nemovitostí. Výrok o nákladech řízení byl odůvodněn tím, že žalované náklady řízení nevznikly; výrok o soudním poplatku byl učiněn podle zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, a to vzhledem k tomu, že žalobce je ze zákona osvobozen od soudních poplatků. O odvolání žalobce i žalované proti rozsudku soudu prvního stupně rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze 7.1.1999, sp.zn. 13 Co 427/98. Rozsudek soudu prvního stupně byl potvrzen. Bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

V odůvodnění rozsudku odvolacího soudu bylo uvedeno, že žádné z obou odvolání nebylo shledáno důvodným. Shodně se soudem prvního stupně dospěl odvolací soud k závěru, že je žalovaná Městská část P. v této právní věci pasívně legitimována. Ohledně žalobce pokládal odvolací soud za doložené, že je oprávněnou osobou podle ustanovení § 3 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb. ve znění zákona č. 116/1994 Sb., protože je dědicem osoby, která v den přechodu věci na stát podle ustanovení § 6 zákona č. 87/1991 Sb. měla na nemovitosti, uvedené v žalobě, nárok podle dekretu č. 5/1945 Sb. nebo podle zákona č. 128/1946 Sb., a tento nárok, na nějž uplatnila své oprávnění podle zákona č. 128/1946

Sb., nebyl uspokojen z důvodů uvedených v ustanovení § 2 odst. 1 písm. c/ zákona č. 87/1991 Sb. Žalobce je závětním dědicem původní majitelky nemovitostí N. H., a to z jedné ideální osminy. Žalobce nemohl, podle názoru odvolacího soudu, uplatňovat nároky svých spoludědiců, a to ani své matky B. P. (v rozsahu dvou ideálních osmin), který mu za jejího života ještě nepřirůstá. Proto odvolací soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný a o nákladech odvolacího řízení rozhodl podle ustanovení § 224 odst. 1 a § 142 odst. 2 občanského soudního řádu. Rozsudek odvolacího soudu byl doručen advokátce, která žalobce v řízení zastupovala, dne 22.7.1999 a dovolání bylo ze strany žalobce podáno u Obvodního soudu pro Prahu I dne 26.7.1999, tedy ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 občanského soudního řádu (ve znění před novelizací zákonem č. [30/2000](#) Sb.).

Ve svém dovolání dovolatel navrhoval, aby rozsudek odvolacího soudu i rozsudek soudu prvního stupně byly zrušeny ve výrocích, jimiž nebylo vyhověno žalobnímu návrhu na uložení povinnosti žalované uzavřít se žalobcem dohodu také o vydání sedmi ideálních osmin v žalobě uvedených nemovitostí a bylo rozhodnuto o nákladech řízení. Dovolatel co do přípustnosti dovolání poukazoval na ustanovení § 238 odst. 1 písm. b/ občanského soudního řádu a co do dovolacího důvodu měl za to, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Dovolatel zdůrazňoval, že tato právní věc měla být, podle jeho názoru, posouzena podle ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., protože jde o případ, kdy tu bylo více oprávněných osob, z nichž jen žalobce uplatnil nárok na vydání nemovitostí. Další oprávněnou osobou je totiž matka žalobce (jíž podle závěti N. H. měly připadnout dvě ideální osminy majetku této zůstavitelky). Kromě toho odvolací soud zcela pominul, že jeden ze závětních dědiců téže zůstavitelky, a to P. H. H., zemřel 6.12.1991, tj. dříve než zůstavitelka N. H., která zemřela 2.3.1992; proto k podílu tohoto dědice nebylo možné přihlížet.

Při posuzování tohoto dovolání vycházel dovolací soud z ustanovení dvanácté části, hlavy první, bodu 17 zákona č. [30/2000](#) Sb., podle něhož dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu, vydaným přede dnem účinnosti citovaného zákona, jímž byl změněn a doplněn občanský soudní řád (zákon č. 99/1963 Sb.), nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních předpisů, se projednají a rozhodne se o nich podle dosavadních předpisů (tj. zejména podle občanského soudního řádu ve znění před novelizací zákonem č. [30/2000](#) Sb.).

Dovolání tu bylo přípustné podle ustanovení § 238 odst. 1 písm. b/ občanského soudního řádu (ve znění před novelizací zákonem č. [30/2000](#) Sb.), protože dovolání směřovalo proti rozsudku odvolacího soudu (Městského soudu v Praze ze 7.1.1999, sp.zn. 13 Co 427/98), jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně (Obvodního soudu pro Prahu I z 30.3.1998, čj. 12 C 155/95-41), kterým soud prvního stupně rozhodl jinak než v dřívějším rozsudku (Obvodního soudu pro Prahu I ze 17.9.1996, čj. 12 C 155/95-12) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu (obsaženém v usnesení Městského soudu v Praze z 20.12.1996, sp.zn. 22 Co 619/96), který dřívější rozhodnutí soudu prvního stupně (ze 17.9.1996) zrušil.

Dovolatel vytýkal rozsudku odvolacího soudu, že spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241 odst. 3 písm. d/ občanského soudního řádu ve znění před novelizací zákonem č. [30/2000](#) Sb.).

Nesprávné právní posouzení věci ve smyslu uvedeného ustanovení občanského soudního řádu může spočívat buď v tom, že soud použije na projednávanou právní věc nesprávný právní předpis anebo si použitý právní předpis nesprávně vyloží (viz z rozhodnutí uveřejněného pod č. 3/1998 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek text na str. 13 /45/).

Podle ustanovení § 5 odst. 1, věta třetí, zákona č. 87/1991 Sb. je-li oprávněných osob podle tohoto zákona více a nárok na vydání věci uplatní ve lhůtě podle ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 87/1991 Sb. jen některé z nich, vydá se jim věc celá.

V rozhodnutí uveřejněném pod č. 28/1996 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, vydávané Nejvyšším soudem, bylo vyloženo, že při vydání věci podle zákona č. 87/1991 Sb. není rozhodné zjištění, zda jako další oprávněné osoby nepřicházejí v úvahu osoby uvedené v dřívějším nebo stejném pořadí (§ 3 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb.), ale zjištění, zda takové osoby nepodaly povinné osobě výzvu k vydání věci (§ 5 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb.), případně že tuto výzvu nepodaly před uplynutím lhůty uvedené v ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 87/1991 Sb.

Z tohoto právního závěru z rozhodnutí uveřejněného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek vycházel dovolací soud i v daném případě. Nemohl tedy přisvědčit odlišnému názoru, ze kterého vycházel odvolací soud, když měl za to, že žalobce nemohl uplatňovat nároky dalších oprávněných osob, jež mu, jak uváděl, nepřiřostly, takže k použití ustanovení § 5 odst. 1, věta třetí, zákona č. 87/1991 Sb. na tento daný případ nepřikročil.

Shledal proto dovolací soud důvodným dovolání dovolatele, který opodstatněně uplatňoval ve svém dovolání dovolací důvod podle ustanovení § 241 odst. 3 písm. d/ občanského soudního řádu (ve znění před novelizací zákonem č. [30/2000](#) Sb.), že totiž rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Přikročil proto dovolací soud ke zrušení rozsudku odvolacího soudu podle ustanovení § 243 odst. 1 a 5 občanského soudního řádu (v již citovaném znění).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)